

Region Skånes årsredovisning 2024

Ordförandens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige fastställer förslag till årsredovisning för Region Skåne avseende år 2024.
2. Regionfullmäktige beslutar att de 6,9 miljarder kronor som fullmäktige tidigare beslutat ska omfattas av synnerliga skäl för 2023-2024, ska återställas så att Region Skånes egna kapital senast per 2036-12-31 är tillbaka på nivån från 2022-12-31

Regionstyrelsen beslutar följande

1. Regionstyrelsen fastslår att den verksamhet som under 2024 bedrivits i Region Skånes samtliga helägda bolag har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Sammanfattning

Region Skånes bokslut för år 2024 visar ett resultat på -4 456 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse med -40 miljoner kronor mot det budgeterade resultatet på -4 417 miljoner kronor. Resultatet är en försämring med 421 miljoner kronor jämfört med 2023. Årets resultat uppgår till -8,1 procent av de samlade intäkterna från skatter, statsbidrag och utjämning. Det negativa resultatet beror huvudsakligen på inflationen, som genererat ökade pensionskostnader och en i övrigt hög kostnadsutveckling i kombination med låg ökning av skatteintäkter.

Det finansiella målet gällande skuldsättning har uppnåtts för 2024. Målen för självfinansiering av investeringar och resultat har däremot inte uppnåtts under 2024.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2025-03-19
2. Årsredovisning 2024

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

I årsredovisningen redovisas året som gått, i enlighet med 4 kapitlet i den kommunala redovisningslagen. Årsredovisningen publiceras främst i digital version men ett begränsat antal tryckta årsredovisningar kommer också att finnas.

Region Skånes bokslut för år 2024 visar ett resultat på -4 456 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse med -40 miljoner kronor mot det budgeterade resultatet på -4 417 miljoner kronor. Resultatet är en försämring med 421 miljoner kronor jämfört med 2023. Årets resultat uppgår till -8,1 procent av de samlade intäkterna från skatter, statsbidrag och utjämning. Det negativa resultatet beror huvudsakligen på inflationen, som genererat ökade pensionskostnader och en i övrigt hög kostnadsutveckling i kombination med låg ökning av skatteintäkter.

Verksamhetens nettokostnad gav ett underskott på 800 miljoner kronor och finansnettot summeras till ett överskott på 270 miljoner kronor inklusive värdesäkring av pensionsskuld. Intäkterna från skatt, utjämning och bidrag blev sammanlagt 491 miljoner kronor bättre än budgeterat, kopplat till det tillfälliga generella statsbidrag som erhöles på 796 miljoner kronor.

Verksamhetens intäkter gav ett överskott på 413 miljoner kronor, varav huvuddelen kommer från biljettintäkter, som översteg budget med 390 miljoner kronor. Personalkostnaderna uppvisade ett utfall på 1 325 miljoner kronor högre än budget. Omkostnaderna blev 47 miljoner kronor lägre än budgeterad nivå, vilket starkt påverkas av den minskade inhyrningen från bemanningsföretag, som samtidigt inneburit ökade personalkostnader. De finansiella pensionskostnaderna blev 128 miljoner kronor lägre än budget.

Enligt kommunallagen ska mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning anges. För att uppnå god ekonomisk hushållning och visionen Framtidstro och livskvalitet måste de fem övergripande mål som Region Skåne har beslutat om i verksamhetsplan och budget 2024 med plan för 2025–2026 uppnås. Utifrån den verksamhet som bedrivits under 2024 blir den samlade bedömningen att såväl pågående som planerade åtgärder måste fortsätta och i vissa fall ytterligare förstärkas, för att målen rörande både ekonomi och verksamhet ska kunna uppnås. Bedömning av den övergripande måluppfyllelsen 2024 är att målen delvis är uppfyllda.

Det lagstadgade balanskravet innebär en miniminivå där intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Efter justering för pensionsredovisning enligt

blandmodell samt reaposter uppgår balanskravsresultatet 2024 till -4 172 miljoner kronor. Det övergripande kravet på Region Skånes ekonomi är att man ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Detta är portalparagrafen i kommunallagens ekonomikapitel (11 kap 1 § KL). Regionfullmäktige kan åberopa synnerliga skäl för att inte återställa ett negativt resultat (11 kap 13 § KL). Kostnaderna för kommunernas och regionernas avtalspensioner ökade dramatiskt åren 2023–2024. Mellan 2022 och 2024 mer än fördubblades pensionskostnaderna för sektorn. Det är främst den höga inflationen som ligger bakom kostnadsökningarna. Enligt aktuella prognoser från SKR och KPA minskar dock pensionskostnaderna rejält 2025 och 2026, vilket är avhängigt den snabba nedgång i inflationstakten som förväntas. För Region Skåne har pensionskostnaderna 2024 ökat med 1 449 miljoner kronor jämfört med 2023 till 9 056 miljoner kronor. Relaterat till 2022 års nivå på 3 274 miljoner kronor är ökningen 5 782 miljoner kronor, vilket är hela 177 procent - en i sammanhanget extrem siffra. Den inflationsrelaterade kostnaden av tillfällig karaktär motsvarar huvuddelen av dessa kostnadsökningar och är minst i nivå med det negativa balanskravsresultatet.

Som nämnts ovan är god ekonomisk hushållning det överordnade lagkravet medan balanskravet är den lägst acceptabla resultatnivån. Det ska dock noteras att de båda målen har olika tidshorisont. Balanskravet är ett årligt mått, medan god ekonomisk hushållning tar sikte på att ekonomin ska konsolideras i ett längre perspektiv utifrån bland annat den viktiga principen om rättvisa mellan generationer. Enligt förarbetena är det angeläget att riktlinjerna för god ekonomisk hushållning (11 kap 1 § KL) tar sikte på det strategiska, mer långsiktiga perspektivet, det vill säga längre än det budgetperspektiv på ett år eller den plan för tre år som behandlas i 11 kap. 4 § KL. Av detta följer att det, under speciella omständigheter, faktiskt kan vara så att en strikt tillämpning av reglerna för balanskrav och återställande av underskott kan stå i motsatsförhållande till god ekonomisk hushållning.

De tillfälliga kostnaderna 2023 och 2024 relaterade till ändrade parametrar för beräkning av pensionsåtaganden är av den storleksordningen att det krävs mycket långtgående åtgärder för att efterkomma reglerna för balanskrav inklusive återställande av underskott. Att till exempel via tillfällig skattehöjning öka intäkterna eller genom kraftfulla kostnadsreduktioner kompensera för de tillfälliga merkostnaderna 2023–2024 är enligt Region Skånes mening inte förenligt med god ekonomisk hushållning. Tvärtom skulle det skapa en ryckighet i planering och styrning av både ekonomi och verksamhet, om man ska uppnå lagstiftarens andemening med vad god ekonomisk hushållning i grunden innebär. Värdesäkringen av pensionerna påverkar heller inte likviditeten förrän om många år. De tillfälliga kostnadsökningarna uppstår direkt men är hänförliga till en post som till sin natur är långsiktig. De stora ingrepp i verksamheten alternativt kraftiga skattehöjningar som skulle krävas för att återställa underskottet inom tre år, skulle medföra mycket negativa effekter för både Region Skåne och på samhällsnivå, vilket inte står i proportion till nyttan med att bokstavligen följa

balanskravet. Sådana åtgärder strider därför mot god ekonomisk hushållning, som är den överordnade principen för den ekonomiska hanteringen i kommunsektorn.

Mot bakgrund av ovanstående resonemang är det därför Region Skånes uppfattning, att ett åberopande av synnerliga skäl, för att inte återställa underskott inom tre år utan på längre sikt kopplade till ändrade beräkningsparametrar för pensioner, är förenligt med god ekonomisk hushållning. Viktigt att notera är att regionfullmäktige vid beslut om verksamhetsplan och budget för 2024, (27–28/11 2023), § 75, har beslutat om synnerliga skäl om 4 000 miljoner kronor relaterat till balanskravsresultatet för att underbalansera 2024 års budget.

Mot bakgrund av ovanstående resonemang är ett åberopande av synnerliga skäl, för att inte återställa underskott 2024 inom tre år utan på längre sikt, förenligt med god ekonomisk hushållning.

Genom att från och med budgetåret 2026 återgå till strikt följsamhet mot de finansiella målen, inkluderande en resultatnivå på 2 procent av skatter, utjämning och generella stadsbidrag, kommer Region Skånes egna kapital successivt att återställas för att senast per 2036-12-31 vara tillbaka på nivån från 2022-12-31. Om konjunkturen så tillåter kan återställandet gå snabbare. Med beaktande av att ingående återställningskrav saknas och att synnerliga skäl åberopas enligt resonemanget ovan bekräftade regionfullmäktiges budgetbeslut 27–28/11 2023, § 75, finns återställningskrav vid utgången av 2024 på 172 miljoner kronor.

Uppsikt över verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer

Bolagens rapportering av ekonomi och verksamhet ingår som del i årsredovisningen. Samtliga bolag redovisar årsresultat som minst innebär en balanserad ekonomi, vilket gör att den samlade ekonomiska situationen för närvarande bedöms vara god.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Det lagstadgade balanskravet innebär en miniminivå där intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Med beaktande av att ingående återställningskrav saknas inom tre år och att synnerliga skäl åberopas enligt resonemanget ovan bekräftade regionfullmäktiges budgetbeslut 27–28/11 2023, § 75, finns återställningskrav vid utgången av 2024 på 172 miljoner kronor att återställa inom tre år.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjurist har inte bedömts nödvändig.

Miljökonsekvenser

Ärendet i sig medför inga miljökonsekvenser. Årsredovisningen finns främst i digital version och trycks i mycket begränsad upplaga.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Samverkan/MBL-förhandling har slutförts på regional nivå den 19 mars.

Uppföljning

Region Skånes årsredovisning 2024 är uppföljningen av Region Skånes verksamhetsplan och budget 2024 med plan för 2025-26.

Carl Johan Sonesson
Ordförande

Lars-Åke Rudin
Regiondirektör